

OCHOTNICKÉ DIVADLO V KRASLICÍCH

Molière. „Jíra Danda“ – divadelní soubor ZK Autobrzdy, Kraslice, 1960

Po skončení druhé světové války přicházeli na Kraslicko mladí lidé ze všech koutů republiky a každý s sebou přinesl kousek svého dosavadního domova. Přicházeli s elánem společně pracovat, ale také se společně bavit a rozdávat zábavu druhým. A tak vedle hudebních a pěveckých vznikaly i první soubory divadelní. Ochotnické divadlo

se hrávalo v obcích, kde bychom dnes těžko hledali jakýkoli jen jeho náznak – v Šindelové, Bublavě, Oloví, Rotavě, Tisové...

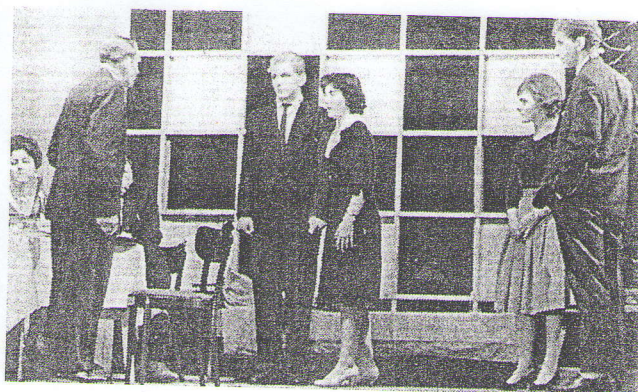
Po několikaletých pokusech uvést v Kraslicích v život činnost ochotnického souboru, podařilo se několika mladým nadšencům založit na sklonku roku 1959 divadelní soubor, který dostal název „Plamen“. Od března 1960 našel své zázemí v Domě osvěty u Městské osvětové besedy, která se starala o organizování společenského života ve městě a podporovala i pravidelnou divadelní činnost. Zároveň byl v té době založen ochotnický soubor i v závodě Autobrzdy. Zahajovacím představením Drdových „Dalskabátů“, kterým se soubor Plamen představil, se zájem o divadlo v Kraslicích rozšířil. V průběhu několika měsíců nastudoval Plamen pět her: Jan Drda – Dalskabáty, Miloslav Stehlík – Tygří kožich, Zdeňka Horynová – Zkoušky čerta Belínka, Vratislav Blažek – Příliš štědrý večer a Peter Karvaš – Půlnoční mše. Celkem sehrál soubor 23 představení, z nichž převážná většina byla v okolních obcích. Soubor měl třicet členů a jeho vedoucím byl Jaroslav Váchal, kovorytec n. p. Amati.

Z podnětu členů divadelního souboru Plamen byl v roce 1960 uspořádán festival ochotnického divadla „Kraslický červen“, který měl být každoroční přehlídkou práce divadelních souborů LUT (Lidové umělecké tvořivosti) Kraslicka a později celého Sokolovska. Vítězem I. kraslického června se stal divadelní soubor ZK ZVIL Rotava, který se tím stal i prvním držitelem putovního poháru, s inscenací hry V. Cacha – Moje teta, tvoje teta. Druhé místo získal kraslický soubor Plamen za provedení hry J. Drdy – Dalskabáty, hřišná ves a na třetím místě se umístil soubor Osvětové besedy v Bublavě hrou J. K. Tyla – Tvrdohlavá žena.

V dubnu 1960 se poprvé na veřejnosti uvedl Estrádní soubor odborného učiliště Amati Kraslice pásmem „Humor na pódiu“. Na I. kraslickém červnu získal čestné uznání a člen tohoto souboru, Miloš Jaroš, uznání za talentovaný herecký výkon. Soubor nastudoval dvě pásma, se kterými provedl třináct představení v Kraslicích i okolních obcích a zúčastnil se okresního kola STM v roce 1961. Vedoucím patnáctičlenného souboru byl Pavel Horký. Spoluúčinkovala s ním rytmická skupina za vedení Rudolfa Povy. Druhý kraslický červen – festival ochotnického divadla v Kraslicích – byl zahájen 3. června 1961 za účasti 16 ochotnických divadelních a lout-

„Zkoušky čerta Belínka“

„Přilíš štědrý večer“

„Humor na pódiu“ – estrádní soubor OU Amati

kářských souborů. Z Kraslicka to byl divadelní soubor ZK Autobrzdy Kraslice inscenací hry Františka Pavlíčka „Labyrint srdce“, soubor OU Amati s estrádním pásmem „Kolotoč humoru“, soubor útvaru Pohraniční stráž Kvapilovou pohádkou „Princezna Pampeliška“, soubor OB Tisová veselohrou G. Solodara „Šeříkový sad“, soubor Osvětového domu v Kraslicích „Plamen“ soutěžil s „Půlnoční mší“ Petra Karvaše. Festivalu se dále ještě zúčastnily tyto soubory Divadelní soubor OB Šindelová se hrou „Slavnost lampiónů“ Hanse Pfeiffera, soubor ZK ZVIL Rotava se hrou „Neuklidné stáří“ Leonida Rachmanova, soubor OB Bublava s veselohrou G. Zápolské „Morálka paní Dulské“, pionýrský soubor HDK Horní Slavkov s pohádkou pro nejmenší Z. Horynové „O včelce Lindě“, divadelní soubor OB Libavské Údolí, který připravil drama Františka Frýdy „Sylva“ (Kdo je vinen?), divadelní soubor mladých HDK Horní Slavkov soutěžil s lyrickou komedií A. Arbuzova „Daleká cesta“. Během festivalu se uskutečnila řada seminářů, v hotelu Praha byla instalována scénografická výstavka.

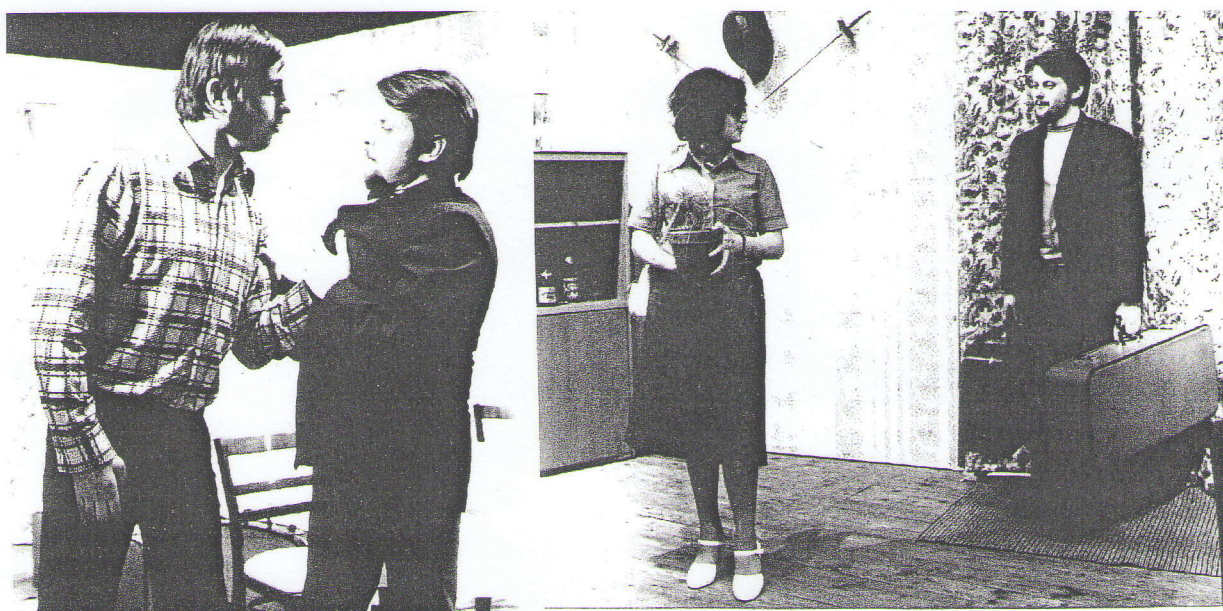
Druhý kraslický červen byl slavnostně zakončen v neděli 25. června 1961. První místo a stříbrný putovní pohár získal divadelní soubor ZK Autobrzdy Kraslice za provedení hry „Labyrint srdce“. Za návrh scény byl vyhodnocen jako nejlepší Jaroslav Váchal z Kraslic. Čestná uznání za herecké výkony v této inscenaci získali Dobromila Čevelová a Ladislav Minařík.

Divadelní soubor ZK Autobrzdy Kraslice byl založen 1. března 1960. Ze začátku pracoval ve skromných podmínkách a celá tíha spočívala na několika jednotlivcích (Dicker, Körfer, Větera) v čele s vedoucím souboru Ladislavem Minaříkem. Jejich první hrou byl „Jíra Danda“, se kterým soutěžili na I. kraslickém červnu. Potom ještě nastudovali Baluckého „Pan radní si neví rady“ a Pavlíčkův „Labyrint srdce“, se kterým soutěžili na druhé přehlídce. V režii Václava Hrušky účinkovali Dobromila Čevelová, Jaroslav Dicker, Ladislav Minařík, Jindřich Körfer, Truda Malá, Zdeňka Cinková a Václav Hruška. Scénu připravil Jaroslav Váchal. V březnu 1962 sehrál soubor v sále hotelu Praha hru „Bílá krev“ od H. Hausera.

Divadelní soubor OB Kraslice-Tisová vznikl začátkem roku 1961 z iniciativy učitele a obětavého divadelníka Jiřího Krýsla. Patnáctičlenný soubor tvořili nadšenci, kteří hráli divadlo poprvé v životě. Pro II. kraslický červen nastudovali komedii Cesara Solodara „V šeříkovém sadě“. Účinkovali v ní Jana Krýslová, Jutta Pufflerová, Marie Langová, Kamila Šístková, Jiří Krýsl, Josef Kindl, Antonín Hašek, Anna Zámečnicková, Vlastimil Merkl, Josef Veter, Zdeňka Nováková a Jaroslav Štorkán.

Vlivem neustálé migrace obyvatel se bohužel téměř všechny vesnické soubory brzy po festivalu rozpadly. Jediný, který vytrval, byl soubor „Plamen“, spolupracující s ochotníky Autobrzd vzájemným hostováním herců. Chybělo vhodné prostředí pro uvádění her. Většinou se hrálo v sále hotelu Praha a v sokolovně. V roce 1963, když 1. května dostali krasličtí občané důstojný kulturní stánek – Všeodborový dům kultury, oba soubory se spojily a VDK se stal jejich zřizovatelem. Soubor pak nesl od roku 1969 název Divadelní klub.

Do roku 1985 sehráli ochotníci 39 her, zúčastnili se více než dvou desítek okresních, krajských i národních soutěží. Z her měly úspěch zvláště „Jeppe z Vršku“ dánského autora Ludwiga

Holberga, pohádka V. Čtvrtka „Modrý kosatec“ nebo komedie M. Horníčka „Malá noční inventura“. Na soutěžních přehlídkách získal soubor několik významných ocenění. Na přehlídce amatérských divadelních souborů Jiráskův Hronov v roce 1981 to bylo ocenění právě za hru „Jeppe z Vršku“.

V roce 1975 nastudoval „Plamen“ pro krajskou přehlídku hru R. I. Bekova „Jako lev“ v režii P. Losa. Mimo jiné se soubor zúčastnil přehlídky souborů hrajících pro děti v roce 1973 v Ostravě a dalších krajských přehlídek. V roce 1977 nastudoval a uvedl hru R. Bekova „Ztracený ráj“.

Ve dnech 6.-8. ledna 1984 probíhala v Kraslicích přehlídka amatérských divadelních souborů. Vedle ochotníků z Lokte, Horního Slavkova a Sokolova se jí zúčastnil i Divadelní klub VDK

Kraslice se hrou K. M. Waló a O 'Henryho „Prasečí morálka aneb Poctiví společníci“. Inscenace byla odbornou porotou vybrána k postupu na krajskou přehlídku do Horažďovic. Divadelní klub byl za svou dobrou práci odměněn Svazem českých ochotníků zájezdem do Národního divadla v Praze.

Kromě několika repríz soutěžní hry uvedli divadelníci pohádku „Jak se kradou princezny“. Devatenáctého ledna 1985 se konala opět okresní divadelní přehlídka amatérských souborů a Divadelní klub Kraslice na ní uvedl slavné aktovky A. P. Čechova

Medvěd – Námluvy – Výročí. S nimi se zúčastnil i XIII. Národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách a obdržel zde „Čestnou plaketu A. P. Čechova“. Za mužský herecký výkon porota udělila cenu Stanislavu Sajdlovi a Václavu Vávrovi. Dne 28. prosince 1978 uvedl Divadelní klub premiéru hry Miroslava Horníčka „Malá noční inventura“.

Přehlídka amatérských divadelních souborů okresu se uskutečnila v lednu 1986 v Kraslicích za účasti šesti souborů z okresu Sokolov. Kraslické obcenstvo mělo možnost zhlédnout sedm

Inscenace hry „Ztracený ráj“ – 1977

představení nejrozumnějších žánrů, včetně pohádek pro děti. Krasličtí divadelníci se představili v málo uváděné komedii V. K. Klicpery „Potopa světa“, frašce se satirickým dosahem. Členům souboru Stanislavu Sajdlovi a Pavlu Losovi se dostalo ocenění za režijně scénografické řešení hry. Za herecký výkon byl oceněn za ztvárnění postavy Honzy Jiří Havlíček, za herecký výkon v postavě sedláka Vošousta obdržel čestné uznání Václav Vávra. Představení bylo vybráno k postupu na krajskou přehlídku. Okresní divadelní přehlídky v Kraslicích se staly novou tradicí. V roce 1987 uvedl Divadelní klub při

SKP Kraslice 21. ledna dvoudílnou komedii Johna Patricka „Manžel pro Opalu“. V režii hry, která svým humorným ztvárněním diváky zaujala a pobavila, se vyznamenal Stanislav Sajdl. Zname-

nitě byly i herecké výkony Jarmily Sajdlové v roli Opaly a Jana Macháčka v roli kapitána Moonyho. Tuto hru spolu s „Nedopsanými příběhy“ předvedl Divadelní klub v květnu na okresním divadelním festivalu. V rámci Měsíce československo-sovětského přátelství předvedl soubor 9. prosince premiéru nově nastudované hry sovětského autora G. Gorina „Zapomeňte na Hérostrata“.

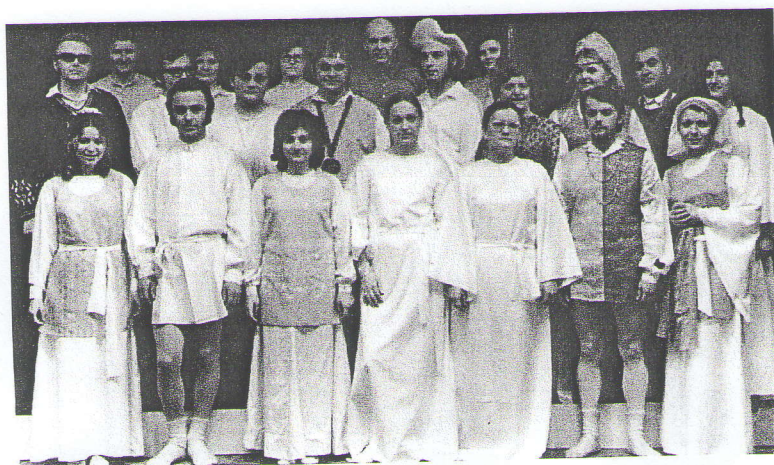
U příležitosti 30. výročí Divadelního klubu SKP Kraslice 31. ledna 1989 se konala malá slavnost. Vedoucí souboru Jan Macháček při té příležitosti poděkoval přítomným hostům a divá-

Malá noční inventura – 1978

kům za přízeň a sympatie, i za trvalý zájem, se kterým navštěvovali všechna dosavadní představení Divadelního klubu. Následovalo představení Machiavelliho Mandragory. V nápadité režii Jana Macháčka upoutali pozornost všichni herci brilantními výkony. Zejména Zdeněk Klonfar, Zdeněk Smrž a Václav Vávra. Příjemně překvapily i nové

– mladé tváře souboru, Pavla Humlová a Irena Poláková. Výborná byla funkční scéna Pavla Lose i stylový výběr scénické hudby. Činnost divadelních ochotníků vždy znamenala v našem městě obohacení kulturního života a vybudovala skvělou tradici.

Divadelní klub v roce 1974

První řada zleva:

Nováková Olga, Balák Jindřich, Kačírková Zlatka, Felendová Stanislava, Špundová Ivana, Špunda Vít, Losová (Křížová) Anna.

Za nimi zleva:

Pietrzak, Los Pavel, Továra Zdeněk, Černá Táňa, Macháček Jan, Kučerová Pavla, Vaněk Tibor, Minařík Ladislav, Klonfar Zdeněk, Smetánková Jarmila, Maternová Libuše, Věbrová Ivana, Smrž Zdeněk, Hloušková Věra

Začátkem března 1990 na okresní soutěži v Horním Slavkově získali krasličtí divadelníci hlavní cenu a postup na krajskou přehlídku v Horažďovicích s inscenací „Mandragora“. V roce 1991 přispěl soubor divadelníků k nabídce květnových kulturních pořadů v Kraslicích představením hry „Hamlet ve vsi Dolní Mrduša“, kterou se hráli 16. května. Dne 17. března uvedl Divadelní klub hru „Liška a hrozny“, 2. června 1994 pak se hráli hru „Černošský pánbůh a pání Izraeliti“.

Druhého prosince 1994 oslavil soubor 35. výročí svého založení. V červnu musel opustit své původní působiště v kraslickém Domě kultury, který se z ekonomických důvodů zbavil všech kroužků a souborů, které mu nepřinášely zisk. Ochotníci získali azyl v prostorách kraslické Základní umělecké školy, v jejímž sále uspořádali 2. prosince slavnostní předpremiéru hry Miroslava Horníčka „Setkání s Veronikou“. Premiéra se pak uskutečnila tamtéž 8. prosince.

Ve dnech 17.-19. března 1995 se členové Divadelního klubu Kraslice zúčastnili XII. oblastní přehlídky vyspělých amatérských souborů, která se konala v Horažďovicích. Uvedli tam dvě inscenace, a sice hru M. Horníčka „Setkání s Veronikou“ a vlastní dramatizaci podle knihy R. Bradforda „Černošský pánbůh a pání Izraeliti“. Obě se setkaly s velmi dobrým přijetím jak u diváků, tak ze strany odborné poroty. Za inscenaci Černošský pánbůh... získal soubor hlavní cenu a nominaci na národní přehlídku do Třebíče. Za režii a dramatizaci této hry navíc získala ocenění Alena Vyšehradská, která scénář na motivy biblických příběhů napsala. Líbila se i scéna a kostýmy, s úspěchem se setkala i zpracování hudební. Inscenace byla totiž protkána úpravami písní Spirituál kvintetu, při nichž soubor doprovázela kraslická hudební skupina Švorc. Nevšední byl i způsob dopravy do Horažďovic a zpět zvláště pro soubor vypraveným motoráčkem. Náklady byly uhrazeny Klubem M-131 jako sponzorský dar souboru.

Bohužel tento velký úspěch Divadelního souboru byl i jeho posledním. Současná doba a situace kultury nakloněna nebyla. Ceny za pronájem sálu k uskutečnění představení byly pro soubor neakceptovatelné, nenašli se sponzoři, kteří by divadelníky podpořili. Starosti, zklamání a lítost nakonec dovedly soubor k ukončení činnosti.

Inscenace kraslických divadelních ochotníků

1959 – J. Drda-Dalskabáty, hřišná ves, M. Stehlík-Tygří kožich. 1960 – Moliér-Jíra Danda aneb chudák manžel, Z. Horynová-Zkoušky čerta Belínka, V. Blažek-Příliš štědrý večer. 1961 – Balucký-Pan radní si neví rady, F. Pavlíček-Labyrint srdce, P. Karvaš-Půlnoční mše, Moliér-Škola pro ženy. 1962 – Na letním bytě, Bílá krev. 1963 – A. Arbuzov-Irkutská historie. 1965 – A. Jirásek-Lucerna. 1966 – J. B. Priestley-Poklad. 1967 – J. Dietl-Čtyři z velkoměsta. 1969 – H. Ch. Andersen-Červené pantoflíčky, J. Jílek-Kašpárek, Honza a zakletá princezna, J. Švestka-Šípková Růženka. 1970 – V. Werner-Právo na hřích. 1971 – G. Feydeau-Úplně zbytečné parohy, M. Holková-Královnin prsten. 1972 – M. Stránský-Kašpárek a loupežníci. 1974 – J. Jílek-O Šípkové Růžence. 1976 – J. Lada-Bubáci a hastrmani. 1977 – Ibragimbekov-Jako lev, I. Szarkadi-Ztracený ráj. 1978 – V. Čtvrtek-Modrý kosatec, M. Horníček-Malá noční inventura. 1980 – L. Holberg-Jeppe z Vršku. 1982 – J. Jílek-Sůl nad zlato, Figueiredo-Velice podivuhodný příběh ctnostné ženy z Efezu. 1983 – Novák-Oubram-Jak se kradou princezny, K. M. Waló-Prasečí morálka aneb poctiví společníci. 1985 – A. P. Čechov-Aktovky. 1986 – V. K. Klicpera-Potopa světa. 1987 – J. Patrick-Manžel pro Opalu, V. Venclík-Nedopsané příběhy. 1988 – G. Gorin-Zapomeňte na Herostrata. 1989 – N. Machiavelli-Mandragora. 1990 – Novák-Oubram-O Honzovi a víle Verunce. 1991 – I. Brešan-Představení Hamleta ve vsi Dolní Mrduša. 1993 – G. Figueiredo-Liška a hrozny. 1994 – R. Bradford-Černošský pánbůh a pání Izraeliti, M. Horníček-Setkání s Veronikou.

Jako režiséři působili

Bárta M. J., Haviárová Dana, Hruška Václav, Kořán D., Kroppová Mirka, Křiváček Petr, Los Pavel (10x), Macháček Jan (7x), Procházka Bohumil, Sajdl Stanislav (7x), Smrž Zdeněk (3x), Špunda Vít, Švarc Miloš, Váchal Jaroslav (2x), Veter J. (2x) Vyšehradská Alena, Zach Josef (2x).

KRASLIČTÍ LOUTKÁŘI

LOUPÁK – 1974 – zleva: Špaček Pavel, Špačková Marie, Klomínek Karel, Márinková Ludmila, Jetlebová Eva, Homolka Jaroslav, Froněk Emil, Vedral František

Od roku 1962 rozdával radost dětem loutkářský soubor „Loupák“. Byl založen několika nadšenci pro tuto činnost 2. března 1962. Zázemí pro svou činnost našel v roce 1963 v novém Všeodborovém domě kultury Kraslice, kde pro loutkové studio a divadlo byl vyčleněn sálek s jevištěm a studovnou. Loutkové divadlo se v Kraslicích ovšem hrálo již dříve, díky souborům na zdejší průmyslové škole a při Osvětové besedě Kraslice. Jejich loutkářská a maňásková představení byla součástí akce „2. kraslický červen“, pořádané v červnu roku 1961. Tohoto festivalu se zúčastnilo šestnáct ochotnických divadelních a loutkářských souborů. Ve dnech 12.-14. března 1970 se krasličtí loutkáři zúčastnili přehlídky loutkářů v Bratislavě-Stupavě. Uvedli tam

luminiscenční Krajkovou pohádku Karla Klomínka v režii autora a Z. Langer. Následovala účast v krajských soutěžích, kde Loupák získával ceny a uznání. V roce 1971 se „Loupák“ probojoval s inscenací hry M. Polivanovové „Veselá medvěďata“ na Loutkářskou Chrudim, odkud si přivezl cenu SČSP. Loutkářský soubor patřil mezi nejaktivnější při VDK a představení pro nejmladší generaci ve městě byla hojně navštěvována. V roce 1984 soubor navštívil festival středočeských loutkářů v Příbrami, dvakrát hostoval u družebního souboru v Rakovníku. Devátého června toho roku uvedl soubor Loupák k Mezinárodnímu dni dětí pohádku Karla Klomínka „Poslední drak“.